

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako srede in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašil in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je noč.

Vabilo na naročbo.

Minolo je tretje četrtletje trinajstega tečaja „Edinosti“. Usojamo se tedaj slavno p. n. občinstvo najljubše vabiti na novo naročbo, ter prosimo o enem naši gg. naročnike, kojim sedaj naročnina izteče, da jo o pravem času ponové, kajti brez točne podpore nam je nemogoče svojo težko nalogo izpolnjevati.

„Edinost“ stane:

Za vse leto f. 6.—
Za pol leta „ 3.—
Za 1/4 „ „ 1.50

One gg. naročnike pa, kateri so nam še na dolgu, prosimo, naj svoj dolg poravnajo, ker se jim sicer list ustavi.

Upravnistvo „Edinosti“.

Prvo izdanje današnje številke zaplenilo je ces. kralj. državno pravdnistvo zaradi uvodnega članka „Narodnost in vera“ se sledečim:

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki pisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrtnič.

(Dalje.)

Za to pa ji je bilo vselej zelo milo pri srcu, ko je šla z svojimi poverjenci popoldne za meje Jastrebovega posestva, nekam na polje ali v gozd, zlasti, kadar je mogla z njimi stopiti na kopicasti gozdni vrh, na čegar teme jo je zelo vabila stara, zapuščenca cerkva. Z njenega z mahom prerastene praga bil je krasen razgled daleč po krajini. Tam je mnogo ur sedela, prepuščajoč se tisočerm spominom, oddihujoč se sladko s čutom prostosti in vznesenosti nad spodtikami vsakdanjega življenja. Nad njo ščebetale so ptice na sivem stolpiču, z dola odzivalo se je kukavičino kukanje po gozdnatih straneh in včasih je zabrenčal kovolessk hrošč okolo snečega njenega čela. I poverjenca njena sta ljubila to samoto. Zdelo se jima je, da je njiju odgojiteljica tukaj mnogo vnetejša in živejša, nego tam doli pod švicarskim krovom. Tu so imele nje pravljice mnogo živejše in izvirnejše boje in zdelo se je, da se jih vsa okolica dejanski vdeležuje: drevesni vrhovi šume tajno pesen, okroglo bôjno okno cerkvično gleda gori na solncu kakor ogromen karbunkelj in

Ordine aperto.
Per l' i r. cancelista di
Polizia Sig. Bresciani incaricato di procedere colle norme legali al sequestro di tutti gli esemplari del Giornale „Edinost“ di data odierna Nr. 79 che fossero reperibili nei locali di redazione, amministrazione e spedizione, come pure nella tipografia Dolenc ove estenderà il sequestro alla relativa composizione tipografica apponendovi il suggello d' ufficio, o decomponendo, assenziente il tipografo, i tipi.
A tale misura diede motivo l'articolo inserito

siva dolgonoga kobilica gleda z rdečim očesom pomenljivo iz suhe trave.
Konec naše idile je ta: vesela volja gospoda Jastreba jela se je znenagla umikati čimernosti, rastoči o trmoglavim odporom Julijinim proti večernim njegovim poskusom, da bi jo razvnel z vinom svojim in z svojo zgovornostjo, da bi življenje veselejše smatrala.
Jednoč bil je gospod Jastreb, ko je bila Julija njegovi povzbujajoči laskavosti nasprotovala, po odhodu mlade odgojiteljice zelo razočilen. Hodil je tvrdo semtertja po obednici, privoščil si je čez običaj še drugo steklenico ter, izpivši jo z bolehamim hlastom, šel na dvorišče.
Zvunaj dela mesečni svit prava čudesca. Na vsem leži kakor prozorna, srebrena megla, kakor lahkoten srebrosvetel dih, le malo kaleč sliko okolnih predmetov. Nedavno uzrl je bil gospod Jastreb ta dvorec v polnem dnevnem svitu; sedaj se je prostiral pred njim nič manj razločno, a v tem nenavadnem osvetljenju bil je secela nov in iznenadljiv. Gospoda Jastreba zanimala so mnoge podrobnosti, za koje bi se po dnevi gotovo ne bil zmenil. Videl je krasno izrezano senco lesenega ščita na belih tleh; divil se je romantični podobi galerije pred zadnjim krilom, koje površno rezbarsko delo je bilo mnogo čišče, nabuhlenejše in masivnejše videti, nego po dnevi; zdelo se mu je, da bi ne mogel nijeden pesnik lepšega ospredja k

nel surriferito Giornale
„Narodnost in vera“ riservato l' esame degli altri articoli.

Trieste, li 3 settembre 1888.

L' i r. Procuratore di Stato:
TADDEI.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor isterski.

(IV. seja 13. septembra 1888.)

Po prečitanji zapisnika zadnje seje, kateremu je ugovarjal dr. Laginja, dà predsednik besedo dr. Jenku, kateri nanašalje večeršnjim dogodkom in izjavi predsednikovi, prečita obširno v našem listu uže objavljeno interpelacijo na vlado v slovenskem jeziku. Mej čitanjem nastane zopet nemir na strani večine in galeriji, vendar ne kričanje. Potem prevzame predsednik interpelacijo in izjavi, da bi morala imeti italijanski prevod, kakor je večeraj rekel, da jo celi zbor razume in ker je poslovni jezik zborov italijanski. (Ugovor na levici). Interpelacijo da boče stavil ad akta in da ne dopušča ugovor o svojem postopanju, o katerem, da-li je dobro ali ne, imajo drugi soditi.

Besedo je dobil dr. Volarić, in čita interpelacijo na deželni zbor. Nastal je zopet velik nemir; dr. Campitelli zahteva besedo, a dr. Volarić se za vse to ne zmeni, nego s krepkim glasom prečita interpelacijo, ter izroči predsedniku. Ta izjavi, da je dež. odboru ne bode predložil ker je hrvatska. Dr. Volarić zahteva, naj se po pravilniku izjavi zbor, da-li se ima o odgovoru predsednikovem debata pričeti. Predsednik izjavi, da ni razumel, kar je dr. Volarić rekel. Dr. Volarić: „Lošinjec ne zna hrvatski!“ Predsednik na to priporoča lepše obnašanje proti njemu, ki ima voditi zborovanje. Komur to ne ugaja, ve, kam se ima obrniti. Ponavlja pa, da je poslovni jezik zboru italijanski, kar je lani tudi zastopnik c. kr. vlade naglašal.

oknu svoje Milke izmisliti, nego je ta prosta galerija, toneča v gostem trtinem vencu. Gospod Jastreb krene v oni del vrta, odkoder je videti v žareče okence mej galerijinimi stebrički. To je okno osamele spalnice, v koji spi mlada odgojiteljica. Šeče po poluzarastlih stezah na vrtu, trga kakor kak sanjarsk mladič bele cvetke, kojih snegobeli mik i nočno temo prodira, pritiska jo na zgoči ustni, skubé voljna, nežna njih peresca. Pri tem ne odvrne očesa od svetlega okna. Nahaja se v jaki vzbujenosti! Trepalnice mu burno trepečejo, oko se omótno z rdečim mežurkom, v ušesih šumi mu kakor vzdaljeno morskó šumenje. Navezan je kakor brezsilna igračka na povodec tega močnega toka, ki podira človeka v najgnjusnejše globine nečednosti in ga vznša v najčistejši žar poezije. In vse neti njegov plamen: topli, prijetni vdih, sladki dih spečih cvetov, črna igra mesečnega svita krog in krog.
V oknu na galeriji zamiga obris vitkega telesa in koj na to zagrnejo se bele trepalnice lahkih zaves. A zmanjšana svetloba svedoči, da je mlada odgojiteljica voščila lahko noč le zlati luni, ki je zrla morebiti precej brezozirno v njeno deviško sobico.
Ker ta svetloba ne ugasne, krene kočečno gospod Jastreb k galeriji. Sprhli hodnik mu zabrestne pod nogo. Pri tem zvoku gospod Jastreb prestrašen obstoji ter pri- drži dih. Nekaj časa stoji nepremično, ka-

Dr. Campitelli utemeljuje svoj samostalni predlog, da se spremeni § 5. zakona od 9. julija 1863. l. glede doprineskov k cerkvenim potrebščinam. Debate udeležo se dr. Volarić, kateri nasvetuje premembo in dr. Laginja. Dr. Campitellijev predlog vsprejet je nepremenjen.

Dr. Amoroso utemeljuje svoj predlog, naj bi deželni zbor priporočil vladi znižati carino pri uvažanju vina mej Austro-Ogersko in Italijo. Sprejeto.

Obširno se je razpravljalo o zakonski osnovi glede predrugčenja §§ 27, 29 in 30. zakona od 3. novembra 1874. l. odnosno §§ 23. in 25. zakona 10. decembra 1878. l. glede urejenja pravnih odnošajev učiteljskega osebja v Istri. — To zakonsko osnovo je večina uže lani vsprejela, kakor navadno brez ozira na ugovore manjšine, a sankcija se jej je odrekla. Deželni odbor, oziroma šolski odbor, — tako izjavi poročevalec dr. Amoroso — vezana sta vsled odločnih zahtev ministerstva in se zatorej predlaga osnova tako, kakor ministerstvo zahteva. Debate udeležo se dr. Laginja, dr. Gambini, dr. Campitelli, Spinčić in poročevalec dr. Amoroso. Posebna predloga dr. Campitellija in Spinčića padeta in se vsprejmo vsi nasveti šolskega odbora.

Predsednik določi prihodnjo sejo za torek in ob jednem naznani, da je na višjem mestu prosil, naj bi se zborovanje odložilo „zaradi trgatve, ki se te dni prične“.

(V. seja dne 18. septembra 1888.)

Naznanila predsedstva.
Spinčić čita v hrvatskem jeziku interpelacijo na c. kr. vlado zaradi ustanovitve hrvatske gimnazije v Pazinu, katero interpelacijo bodemo še priobčili.

Dr. Laginja čita tudi v hrvatskem jeziku interpelacijo na vlado v zadevi uravnave zapuščine Vlah-ove v svrhu štipendij za Kastovce imenom Vlah.

Mej čitanjem obeh interpelacij vedeta se večina in galerija še nekako dostojno. Predsednik dr. Vidulich prevzame interpelacijo z izjavo, da ju bode izročil v l a d i. (Zatorej je uže popolnem družega mnenja, nego v III. in IV. seji.)

Zastopnik vlade vitez Elluscheg izjavi na to v imenu vlade, da se ona ne more skladati s postopanjem predsednika zboru v III. in IV. seji, katero ni v soglasi s

kor je bil na hodnik stopil, kakor okamenel drznež pri prvem koraku v zaklet grad. Ali ker se okolu nič sumnega ne ozove, stopa previdno dalje.

Pred oknom obstane. Nehoté zleze mu koleno na tla, roka prime odprto zvunajno oknico; s težo taji zgoči, hlastni dih svoj.

Skozi zavesine luknjice gleda baš na posteljo mlade odgojiteljice. Vidi odgrnjene pernice, bele kakor sneg in v njih na pol sedečo, na pol ležečo postavo devino, v ponočni obleki. To je slika največe čistosti in sramežljivosti. Ali gospoda Jastreba razplamenjuje ta hladna, angeljska belost.

Sledil je po valovih tega snega zapeljivi obris mladega cvetečega telesa tja doli do nežnih aristokratskih nožic, tičečih v belih čevljičkih z belimi cvetkami. Pogledoval je na te cvetke, kakor bi je hotel v besni strasti razskubsti, kakor one bele nedolžne cvetke na vrtu. Do dobro spojen z senčno igro, ki je zmedla uže hladnejše glave, z ukusno senčno sliko zobate obrobe oblekine na beli nogovici méč, na pol odgaljenih, vrne se k rami, sveži in topli, moleči izpod snežne, z rožastim trakom prevlečene obrabe pri rjuhi, vrne se k polu razpletenima, svetlima pletenicama, spuščajočima se na njedra, glavico, prikloneno na podglavnico, na ljubko zarudela lica in snive oči, letajoče koprneče po redkih nekakovega pisanja, ki ga je v roki držala. (Dalje prih.)

pravilnikom. Na interpelaciji dra. Volarića in Jenka ne more odgovarjati baš iz razloga, ker predsednik ž njima ni ravnal kakor pravilnik velevala. Vlada poudarja, da je vsakemu poslancu prosto upotrebljevati bodisi kateri deželni jezik v govorih in interpelacijah in ako jednega ali drugega jezika ne razume kak poslanec ali predsedništvo, — kar bi bilo želeli — zaradi tega se še nobenemu ne more odrekati pravice, služiti se onega jezika.

Predsednik dr. Vidulich vzame na znanje to vladno izjavo ter si pridruže v tem oziru svoje korake staviti.

Brez debate odobri se sklepni račun za 1887. l. dež. kreditnega zavoda.

Sledeča točka dnevnega reda je sklepni račun za leto 1887. zemljiško-odveznega zaklada. Poročevalec dr. Campitelli.

Dr. Laginja z zadovoljstvom omenja v hrvatskem jeziku današnje potrebne in umestne, krepke izjave e. kr. vlade in izreka, da se bode, kakor že večkrat prej, tudi danes dobrovoljno posluševal italijansko. Nadaljujoč v italijanskem jeziku, obširno kritikuje sklepni račun zemljiško-odveznega zaklada. Ne stavi nobenega predloga, nego si pridruže obširneje govoriti in predloge staviti pri sledeči točki dnevnega reda, to je pri proračunu tega zaklada za 1889.

Odgovarja mu deželni odbornik dr. Petris in po nekaterih opazkah poročevalca vsprejme se ta račun po predlogu odbora.

Proračun zemljiško-odveznega zaklada za 1889. l. isti poročevalec.

Dr. Volarić govori o tem proračunu v hrvatskem jeziku. (Na galeriji ropot. Predsednik to dolgo dopušta. Potem vender posvari galerijo. Poslanci večine drug za drugim odhajajo iz zbornice. Galerija ne mara za opomin predsednikov, nego ropota na dalje, dokler ne konča dr. Volarić govora.)

Defranceschi predlaga konec debate.

Dr. Laginja zahteva besedo (za katero se je že pri prejšnji točki oglasil), ker tu gre za važno dež. zadevo.

Predsednik da na glasovanje Defranceschijev predlog. Vsprejet. Predsednik izjavi, da se prej nobeden ni oglasil za besedo, zatorej je dovoljeno govoriti samo poročevalcem. Ko ta nekoliko opazi, hoče predsednik dati na glasovanje odborov predlog, da se namreč proračun po nasvetu odbora odobri.

Dr. Laginja. Prej, nego so o tem glasuje, predlagam, da se preide v specialno razpravo.

Predsednik se ne strinja in vpraša zbor, dali hoče specialno debato. Večina sklone, da ne.

Odobri se prej navedeni predlog finančnega odbora.

V imenu politično-ekonomičnega odbora poroča dr. Amoroso o zakonski osnovi, katero je predložila vlada in s katero se uvedejo nekatera predrukačenja pri postopanju v zadevi odveze nekaterih še obstoječih služnosti.

Dr. Laginja predlaga, da se preide na dnevni red preko te osnove, ker jo je vlada predložila brez motivacije in slabo stilizovala. Predlog pade.

Pri specialni debati sprejmejo se nespremenjeni §§ 1—8 skoro brez debate. Na nekatere popravke, nasvetovane po dr. Laginji se večina, kakor navadno, ne ozira. —

§ 9. določa, da se s tem zakonom ne razveljavita zakona iz dne 7. junija 1883 drž. zak. št. 92 in 94.

Dr. Laginja dokazuje, da imenovana zakona nista imenovana za Istro, zatorej ne treba določevati, da se ne razveljavita. Nasvetuje zatorej, naj odpade § 9. Nasproti temu dokazovanju vsprejme večina tudi ta §, dalje 10. in 11. ter naposled celi zakon tudi v 3. čitanji.

Dr. Venier prečita zapisnik zadnje seje, kateri se odobri brez ugovora.

Predsednik naznani, da vlada ni dovolila, da bi se zborovanje odložilo, kakor se je nameravalo.

Ne določi pa dneva prihodnje seje. Naznanil ga bode z dnevnim redom vred poslancem pismeno.

Deželni zbor goriški.

(V. seja dne 25. septembra 1888.)

Prebere se zapisnik prejšnje seje v slovenskem in potem v italijanskem jeziku ter se potrdi brez opombe. Deželni glavar naznani, da je vlada predložila načrt postavbe, po kateri bi se uredila odškodnina za poučevanje krščanskega nauka v ljudskih šolah, oziroma po kateri bi se nastavliali in plačevali kateheti na ljudskih in meščanskih učilnih. Dalje naznani razne prošnje za podporo, ki so na novo došle. Med njimi je prošnja ustava sv. Alojzija v Gorici, pleteničarjev v Foglianu, odbora v pospeh

tramvaja na par v Furlaniji in dijakov raznih vrst. Občina Vedrijan in Krasno v Brdih prosi podporo za občinsko cesto in prejembo dosežanje deželne postave za vzdrževanje cest. Odsotna sta bila dr. Venuti, ki se je izgovoril z boleznijo, in bar. Locatelli, kateremu so branila druga opravila, da ni prišel v zbor.

Predno preide deželni zbor k dnevnem redu, dobi besedo dr. Rojic ter prebere dolgo interpelacijo na visoko ces. kr. vlado o goriški bolnišnici usmiljenih bratov. Stavljena prašanja, v interpelaciji pojašnjena in utemeljena, se glase:

1. Ali ima javna bolnišnica usmiljenih bratov v Gorici od ces. kr. nameštništva potrjene statute, kakor to zakon zahteva, in od kdaj? 2. Če jih ni imela, zakaj je pustila visoka e. kr. vlada bolnišnico toliko let brez njih? 3. Ali je s to bolnišnico res združena tudi javna norišnica, kakor je to oskrbnitvo navajalo vsa leta do 1887? 4. Ali ima norišnica statute potrjene od e. kr. ministerstva notranjih zadev? 5. Ako norišnica ni javna niti privatna, zakaj je visoka e. kr. vlada dovolila, da se ljudstvu naznanja kot taka? 6. Ima li norišnica psihijata in to bodisi, da je javna, privatna ali pa celo samo odtok, imajoč jako veliko število oskrbovalnih dni? 7. Kdo je zdravil blazne do ušteviš let 1883? 8. Ali hoče visoka e. kr. vlada postopati proti oskrbnitvu zavoda usmiljenih bratov po § 84. kazensko-postopnega reda? 9. Zakaj dopušta visoka ces. kr. vlada, da slavno oskrbnitvo na svojih poročilih navaja drugačne takse, kakor jih je visoko e. kr. ministerstvo potrdilo? 10. Zakaj dopušta visoka ces. kr. vlada, da se slavno oskrbnitvo ne ravna po e. kr. ministerstvu? 11. Zakaj ni visoko e. kr. nameštništvo v odloku od 15. jun. tek. l. št. 9384/IV naznanilo, katere pritožbe so bile popolnoma neosnovane in katere so bile vsled že izvršenih poprav odstranjene? 12. Zakaj ne oskrbuje slavno oskrbnitvo brezplačno 27 bolnikov na dan na podlagi dotične ustanove? 13. Ali je vzela visoka e. kr. vlada na znanje tudi vse druge napake, razvidne iz poslanih jej planov in dokumentov? 14. Kako je to, da ni visoko e. kr. ministerstvo notranjih zadev uže odvezlo bolnišnici usmiljenih bratov naslova javnosti?

Dež. glavar izroči interpelacijo vladnemu zastopniku baronu Rechbachu, ki obeča, da jo predloži visoki vladi. Za tem se prestopi na dnevni red ter se sprejme načrt postavbe, po kateri se razdele občinska zemljišča na Majnici pri Fari. Na to sledijo poročila finančnega odseka o računu dež. zaloga ter depozitov in tujega denarja za leto 1887; dalje poročilo o računih za leto 1787 in o proračunih za leto 1883 naslednjih zalogov: za ranjene vojake, glavnega zaloga za uboge, zemljiščno-odveznega zaloga, gospinskega zaloga in zaloga Werdenbergovih štipendijev, ki se potrdijo po odsekovih nasvetu. V imenu istega odseka poroča dr. Maurovich o prošnjah Alessandra Chiadesa, deželnega arhivarja (ki spravlja, ureja in varuje uradna pisma) Antona Planiseiga, II. asistenta v deželni pisarni in Antona Mreuleta, asistenta pri deželni računariji, katerim se zviša plača od 600 na 700 gold. z 10% priklade od 1. januarja 1889 naprej.

Cestnim odborom, ki so prosili podporo za razne skladovne ceste, dovoli se podpora v naslednjih zneskih: tolminskemu 1800 gold.; sežanskemu 800 gld.; gradiškemu 1000 gld.; komenskemu 800 gld.; bolškemu 800 gold.; gorškemu 2000 gld.; cerkljanskemu 800 gld.; červinjskemu 2000 gld.; ajdovskemu 500 gld.

Prošnje za podporo občinskim cestam se potem zavrnejo; prošnji občin Romans in Villesse odstopiti se deželnemu odboru, da jih priporoči visoki vladi, ki naj bi pomagala popolniti jezove ob Teru in Idriji (Judrio).

Prošnja šmartenskega županstva za podporo radi slabe letine; Josipa Hobana, bivšega učitelja, za višjo pokojnino; Pavline udove Rubbia v Gorici za podporo; Elizabete Bonavia za povrnitev pogrebniških stroškov po njeni sestri, bivši učiteljici v Tržiči; in ugovor nekaterih posestnikov hiš proti prehranjenju blaznih v ženski bolnišnici ob Dunajski cesti, se zavrnejo. Nasprotno dovoli se Jožefi, udovi po p. Jerneji Radizza, podpore 40 gl.; Katariini Planiseig, udovi po ranjitem deželnem obhodniku, 25 gl. in študentovskemu društvu „Asylverein“ na Dunaji 50 gl. za leto 1888. (V nekem prejšnjem poročilu imenovali smo „Asylverein“ namesto „Kranken- und Unterstützungsverein“, kateremu je bila prošnja odbita z opombo, da vsi goriški dijaki na Dunaji, ki dobivajo deželno podporo, so ob enem zavezani, vpisati se v omenjeno društvo.

S tem je bil dnevni red izvršen in predsednik sklone seje ob 7 $\frac{1}{2}$ zvečer.

IV. seja dne 26. septembra 1888.

Odsotna baron Locatelli in Nikolaj Benardelli. Najprej se prebere in potrdi zapisnik prejšnje seje po navadi. Potem preide zbor k dnevnemu redu in pridejo na vrsto najprej poročila deželnega odbora. Dr. Abram poroča o pošiljanji potirancev z Goriskega v ljubljansko posilno delavnico ter priporoča, naj dovoli deželni zbor deželnemu odboru, da sklone pogodbo z deželnim odborom vojvodine kranske glede prehranitne gorških malopridnežev v Ljubljani na nedoločen čas in tako, da se bo smela pogodba razveljaviti samo s privoljenjem visoke vlade, ker le pod tem pogojem je vlada voljna dati svojo pomoč pri razširjenji in vzdrževanji ljubljanske prisilne delavnice. Zbor pritrdi temu predlogu. Dr. Pajer poroča o prošnji Ane Pelikanke in Alojzija Klementa radi povračila vojniških škod iz časov francoskih vojsk. Prošnja odstopi se deželnemu odboru z naročilom, naj jo priporoči veleslavni deželni vladi v dobrohotni pretres. — Risarski šoli za kamnoseke na Brežini dovoli se razen uže pred leti določenih enkratnih 600 gl. še drugih 200 gl., ki se bodo plačevali kot stalni donesek vsako leto za vzdrževanje rečene šole; kajti le pod tem pogojem obečala je tudi vlada svoj letni donesek v korist imenovane šole. — Dedičem ranjkega profesorja Mateja Lazarija dovoli se z ozirom na to, da je ranjki 20 let deloval za naravoslovni oddelek deželnega muzeja brez vsakere plače (razen nagrade 700 f. za vseh 20 let skupaj) in da ni zapustil svojima otrokoma premoženja, 300 gl. Pri tej priliki dovoli se tudi še živemu Henriku Maionici, od nekaj let sem Lazarjevemu tovarišu za zgodovinski in starinski oddelek muzeja, 150 gld. z glavnim razlogom, da oskrbuje za silo tudi naravoslovni oddelek, odkar je Lazar umrl.

O prošnji učiteljskih društev za politične okraje tolminski, goriški in sežanski za preuredbo učiteljskih plač, preide se iz uzrokov, navedenih na prošnje leta 1885, 1886 in 1887 in ker deželni dohodki se niso še zboljšali, na dnevni red. Prošnja računarskega kalkulanta (števca) Jožefa Deflorija za stalno nameščenje se zavrne. — Prošnja županstva v Romansu, da bi se izbrisala predplača gld. 1108/20 za popravo jezov v Frati, reši se s tem, da se odloži iztirjevanje te predplače, dokler ne da visoka vlada v to svoje podpore. — Na prošnjo izvrševalnega odbora za grajenje ekonomičnih (malih) železnic v Furlaniji, da bi se mu podelila podpora, s katero bi mogel meriti železnico tudi po Vipavski dolini, predlagal je peticijski odsek 1500 gold. Dr. vitez Tonkli hvali v daljšem slovenskem govoru započeto delo ter pojašnjuje, kake velike koristi bi bilo za Vipavsko dolino, ako bi bila po železnici zvezana z Gorico ter dalje s Furlanijo in z italijansko Benečijo in kake velike koristi bi bilo tudi za železnico v Furlaniji, ako bi dobivala drva, sadje in sočivje iz rečene doline ter iz državnih gozdov na dnjo. Pravi, da obrtnija v Vipavski dolini bi na novo oživela in da mnogovrstna korist bi se videla na vsako stran. Slednjič predlaga, naj se zviša podpora od 1500 gld. na 2500 gld., kar zbornica tudi stori. — Neki dijak Noe Oblak dobi podpore 30 gl.; ustav sv. Alojzija v Gorici pa 100 gl.

Dругih predmetov ni bilo določenih za to sejo; zato jo glavar sklone ob 7 $\frac{1}{4}$ uri zvečer.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Predlog Verganija v deželnem zboru spodnje avstrijskem, o katerem smo zadnjič govorili, bil je predan dotičnemu odseku. Dr. Kopp bil je poročevalec o tem predlogu, po katerem bi moral ves deželni zbor udeležiti se sprejema nemškega cesarja ter korakati in corpore v slavnostnem sprevedu skozi mesto, ter bi se tako imela izraziti nemškemu cesarju posebna zadovoljnost na njegovem pohodu ter ugotoviti „udarna in odbojna“ zveza z sosedno Nemško državo proti vnanjim navalom in notranjim neprijateljem. Poročevalec dr. Kopp rekel je, da bi narodi imeli važne razloge zavaro-vati se proti temu, kajti upletanje vnanjih dežel v notranje posle katere koli države, je imelo malokdaj dobre posledice. Države so dolgo trpele na učinkih tacega prijateljstva, še dalje pa narodi.

Poročevalec pravi nadalje, da ta predlog zahteva ustavno nemožnost, kajti deželnemu zboru ne pristoji mešati se v vnanjo politiko; predlog zahteva dalje, da bi deželni zbor korakal po ulicah sredi pohodnega sprovida, kar bi bilo nedostojno, kajti tako klanjanje tujemu vladarju nikakor ne pristoji. S predlogom Verganija vzelo bi se Nemstvu dobro ime pri prijateljih in neprijateljih, zato poročevalec predlaga, da se preide preko ta predlog na dnevni red. — Ako bode predlog prav zavzržen, vreden pa je, da se ga Slovani zapomnijo, kajti Vergani je s tem izrazil mnenje in želje mogočne nemške stranke. Te želje in ti nazori so pa taki, da se nikakor ne dajo spraviti v okvir avstrijskega patriotizma; baš nasprotno, predlog je zadahnen z velikonemško idejo, katere jasno odzvanja iz vsake besedice.

Isterski deželni zbor sešel se je l. t. m. zopet, da nadaljuje svoje zasedanje. Predsednik dr. Vidulich opozval je svojo ostavko. Pred tem napravili so njegovi pristasi njemu na čast banke, katerega se je udeležil tudi namestnik baron de Pretis.

Kako priljubljen je narodu ban trojedne kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, pričā nam njegovo potovanje po deželi in sprejemi, katere mu pripravljajo na raznih krajih njegovi uradniki! Slavnostni odbor, katero čast vrše o tej priliki okrajna glavarstva, izdeluje programe, kako je treba svetlega bana povsod slavno sprejeti. V teh programih je natanko zabeleženo, kaj se „ima“ vse storiti o sprejemanji. Predstojnik zlatarskega okraja g. Balog je zapisal celo uradno število na dotični program. Da bode ban bolj počaščen, zapoveda detični program, da morajo biti v ulicah, skozi katere pojde g. graf Hedervary, vse prodajalnice zaprte ter da se ne sme nobenemu dovoliti sprehajati se ondot. Občinskim starešinstvom pa se polaga na srce, da ne delajo slavnostnemu odboru (ali bolje okrajnemu glavarstvu) zaprek pri izvajanji teh poslov. Razmere morajo biti v oni deželi pač žalostne, kjer morajo uradniki in sami odvisni ljudje skazovati čast deželne vlade načelniku, kadar pride kot gost v kako mesto ter se narodu celo brani stopiti na ulico, po kateri pojde. Madjari, Madjari vaša državna ideja sloni pač na gnjilem podstavku in pripeti se vam še, da se cela vaša zgradba zruši, predno si mislite! — O madjarskem nasilstvu pričā nam tudi banov ukaz, vsled katerega je odstavljen župan mesta Križevac, ker se je predrznil, cesarja potujočega v Belovar na kolodvoru pozdraviti, razsvitliti mesto ter tako svojemu vladarju dokazati udanost starodavnega Križevca. Cesar je govor župana Grdenića prijazno poslušal, povprašal ga več stvari ter se mu prav prijazno zahvalil na ovaciji. Madjarski vladi pa govor ni bil menda po misli, zato je banova vlada ukrenila g. Grdenića odstaviti. Kaj tacega res ni najti v zgodovini; madjarska prevzetnost priklopela je do vrha in mora biti zlomljena; to zahteva korist avstrijskih narodov in države same.

Vnanje dežele.

Ruski carin carica s prestolonaslednikom odpotovali so iz Sperle na Kavkaz. Angleški listi so bili raztrobili v svet, da si car ne upa tja, češ, da so tamošnji narodi nezadovoljni z njegovo vlado ter da povsod pripravljajo upor. To so bile se ve da le angleške pobožne želje, ki se niso izpolnile in se ne izpolnijo nikdar; baš nasprotno. Ta pot carjeva po Kavkazu bode slavnejša nego so ti go-spodje mislili; v Tiflisu se mu poklonita poslanca sultanova Fuada in Mustafa paša. Perzijski šah pride v Peterburg, poklonit se ruskem carju.

Na Srbskem je vseobčna nezadovoljnost. Naprednjaci so se razdelili v tri tabore. Eden je odločil iti s kraljem čez drn in strn, drugi je odločno za kraljico in proti kralju, tretji bi pa radi spravili oba. Ministerstvo je neki zelo utrjeno in se ni bati ministerske krize; kralj pa, ki še vedno biva na Avstrijskem ter se pridruži triumfalnemu sprovodu, ki bo spremljal nemškega cesarja na Dunaji, kralj Milan je, kakor nam zatrjajo njegovi madjarski in židovski organi, bolj kakor kdaj odločen tirati stvar do končne razporeke. Kraljica Natalija ostane baje celo zimo v Bukareštu.

Bolgarsko gibanje v Macedoniji ne daje dunajskim židom miru. Macedonski Bolgari so poslali pred nekimi dnevi velikemu vezirju spomenico, v kateri opominajo tursko vlado, naj vender enkrat izvede reforme, katere so jej bile naložene na berlinskem kongresu. Zlasti

pa protestujejo proti krivičnemu postopanju turške vlade, ki trpi, da grški fanatiki in učitelji agitujejo in delajo za grško propagando ter na tak način vstvarjajo iz Macedonije, kjer živi le malo število Grkov, grško irredento. Dunajska „N. Fr. Pr.“ svetuje Bolgarom, naj se nikar ne vpletajo v macedonsko vprašanje, ker bi na tak način škodili le Koburgu in sedanjemu bolgarski vladi. Pravi, da naj le v miru puste to deželo, da tam uže turška vlada sama uduši narodno gibanje. Najbolje bi bilo po mnenju dunajskega lista, da Bolgari čuvajo Koburga, katerega sicer nobena država ne pripoznava bolgarskim vladarjem, da ga pa tudi nobena ne izganja ter bi se popolnoma odrekli skrbi za rast in razvitek naroda in države. Sedaj bo morda vendar le jasno tudi Bolgarom, koga prav za prav zagovarjajo dunajski židje.

Zaradi zapiskov pokojnega cesarja Friderika III., katerih I. del je bil priobčen v septemberskem zvezku lista „Deutsche Rundschau“ vnel se je bil s prva prepir mej vladnimi in neodvisnimi listi o njih pristnosti. Sedaj je pa posegnil knez Bismark z svojo železno roko vmes. Bismarkovi slavi so ti zapiski mnogo škodili, zato je železni kancelar tako razjarjen. V svoji jezi hoče dokazati, da so objavljeni zapiski ponarejeni in si je izprosil zato od cesarja dovoljenje, da sodno postopa proti izdajatelju lista „D. R.“ ter da zasleduje onega, ki je provzročil objavo. Cesar mu je dal v to dovoljenje in začela je pravda proti izdajatelju. — Kakor poročajo listi, vjeli so v Hamburgu Geeffkena. Najslavniji juristi so se izjavili, da vlada nima nobene pravice proganjati koga zaradi teh objav in da je to samo nasilstvo železnega kancelarja. V liberalnih krogih je napravila vsa ta stvar zelo neugoden utis. — Nemški cesar je uže na poti in pride skoro na Dunaj, kjer se bodo vršile njemu na čast sijajne slavnosti.

Francoski zbornici snideti se v izredno zasedanje 15. t. m.

Don Karlos na Španjskem je izdal zopet manifest, v katerem pravi mej drugim, da ne bo delal proti kraljici, dokler narod ne bude zahteval. Vlada je zasledila mej vojaštvom neko zaroto.

Mnogi znameniti italijanski listi se zaganjajo ob Avstrijo, ker je ta po njih misli sprva hotela poslati svojo vojno mornarico v Napolj k paradi na čast nemškemu cesarju, da se je pa sedaj iz obzira na Vatikan odtegnila. Posebno vladni list „Tribuna“ je zelo razjarjen. Papežovo glasilo javlja, da za sprejem nemškega cesarja ni še nič stanovitega odločeno. Kakor pišejo, želi nemški cesar, da se njegovemu pohodu v Vatikanu ne daje prav noben političen pomen.

DOPISI.

Iz tržaške okolice. 24. septbra. 1888. [Izv. dop.] Prinesla si uže dvakrat, draga „Edinost“, poročilo o laškem otročjem vrtu na Greti pred gostilno „Alla Scarpa“. Tudi tretjič bodeš gotovo o tem poročala, čeravno je žalostno zate in za tvoje bralce. Pa tako je, in ti, ni jaz ne moreva predru-gačiti. —

V nedeljo. 16. septembra, so nabili plakate v Rojani, na Greti, na Belvederu in tudi po mestu, v katerih vabijo, naj stariši pošiljajo svoje od 4—6 let stare otroke v otroško zabavišče. Na vsakem zidu, kjer je bilo le nekoliko prostora, bil je tak list, kateri je naznanjal odpad od slovenske narodnosti. Posebno debelo je bilo tiskano ono, kjer so hoteli povedati, da zato ne bode treba nič plačati; in to bode posebno v oči. — Pred leti bi nikjer v prej imenovanih krajih ne bili ostali dolgo časa nabiti plakati, s katerimi se tako žali slovenska narodnost; sedaj se vidijo še povsod, kakor so bili; tudi to kaže, kako smo se mi ohladili, da nam ni več mari naša sveta slovenska stvar.

Morebiti bode kdo tvojih bralcev mislil, naj bodo nabiti plakati, saj se nihče ne zneni za nje! Da bi bilo tako, dragi bralci! Ali žalibog ni! Še isti dan popoludne so se zbirali sosedje, možje in žene, in sklenili so: pošiljati svoje otroke na Greti v italijansko otroško zabavišče. — Še celo takih bode dosti, kateri nimajo še 4 leta; samo, ako jih bodo hoteli vzeti.

In tako so pripeljali otroke — deklice in fantiče, v pondeljek 1. oktobra v laški otročji vrt na Greti od vseh strani — iz Škorkolje in Belvedera, iz Rojana in Skale sante, od Škrljeva in Trstenika, od Sferca in Oblaka, od Sancinova in Biščakov, od Šance in Koneščine — od Ba-

ronese in Gombačev — od vseh strani daljnih in od blizo — in zato, da se bode um tem malim „trl s kolesom“.

Pa to še ni dosti. Ker se pri malih še premalo polasčuje, zato se pri večjih nadaljuje. In kako?

Ni še preteklo teden dni, odkar smo brali, da je mestni zbor v tajni seji imenoval nekega Zaratina za italijanski oddelek ljudske šole v Barkovljah in neko Marijo Ghergolet za učiteljico na slovenskem oddelku iste šole. Kdo sta te dve učiteljski moči in odkod sti, prašali smo bravši imena — in odgovorilo se nam je: učitelj Zaratin je prišel iz južnega Tirola, tedaj iz Trenta, kakor da bi ml v Trstu ne imeli uže dosti neodrešencev. Učiteljica je bila menda dosedaj v Miljah, na laški šoli seveda, ker tam nimajo slovenske šole — in sedaj pride iz laške šole v Miljah na naše slovenske šole v Barkovlje! Prašali bi pač, ali ta učiteljica zna slovenski in če zna, kako, in če je sploh isprašana za slovenske ljudske šole, in še mnogo takih prašanj bi lahko stavili. Naj bode to kakor hoče, toliko pa je gotovo, da ko bi bila ona v resnici Slovenka, ne pa samo po imenu, ne bi bi bila prišla nikoli za učiteljico v Barkovlje. — Učitelj Zaratin prišel je pa iz laškega Tirola, in koliko ta zna slovenski, si lahko vsak sam misli. Pa čemu? saj mu ni treba znati, saj bo učil na laškem oddelku. Bože mili, kam sem zašel! — laški oddelek na barkovljanski šoli bodo letos še le prvič odprli. In odkod bodo otroke dobili? No, zato bodo uže skrbeli „kapovila“ barkovljanski in njegovi sateliti, da jih pridobijo več v prvi laški razred, kakor pa v slovenski. — Da znajo agitirati (in so plačani zato) vsak izmed nas ve, tedaj bodo tudi delali na-to. —

Stariši, kateri imate še količkaj pameti in soli v glavi, ne dajte svojih otrok v laški „klas“, ampak vpišite jih v slov. oddelek, in ravno s tem bodele pokazali, da v resnici ne marate za magistratovo maslo, ne pa da samo takrat zabavljate magistratu in njegovemu „kapovili“, kedar ste pri kupci vina dobre volje. Če pa vpišete svoje otroke v laško šolo, vedite, da stem sami vodo gonite na magistratov mlin, in potem se ne čudite, če magistrat z vami tako dela, kakor vi sami hočete! Če vi spoštujete same sebe v resnici, ne pa samo na koncu jezika, če ne pošiljate svojih otrok v laško šolo, ne bodele napeljevali vode na magistratov mlin; če pa to storite, če bodele dali svoje otroke v laško šolo, pa delate kar in kakor magistrat hoče, in plešete, kakor vam magistrat gode in ta vam bode tako lepo in tako dolgo godel, da se bodele splesali vsi od vrha Trstenika doli do morja in v morje!

Iz Ljubljane 28. septembra. [Izv. dop.] Pri seji deželnega zbora kranjskega dne 25. p. m. bilo je na vrsti tudi „Poročilo deželnega odbora o ustanovitvi strokovne šole za šivanje čipek in umetno vezenje v Ljubljani“.

Vsled tega unela se je jako živahna razprava. No samo po sebi umevno, gosp. posl. Dežman se je te v prvi vrsti udeležil, ker ta šola se ima osnovati na narodni podlagi, tu ima biti namreč učni jezik slovenski. Kar pa njemu nikakor ne gre v glavo, Slovenci da nimamo potrebnih izrazov, kakor tudi ne potrebnih pripomočkov. Rekel je, da je treba pomisliti, da dotične učenke bodo sploh vse nemščine večše, kajti te ne bodo kmetske hčeri, nego le hčeri uradnikov ali meščanov, koji v družbini ali v obitelji le nemški govore. Naposled je pa še omenil, da on ni sovražnik slovensčine, ali tu se mu ne zdi umestna. Radi te opazke nastal je občni smeh.

Na to oglašil se je preblagorodni g. deželni predsednik baron Winkler, kateri je rekel, da ministerstvo je o priliki, ko se je odločevalo o osnovi te šole, mislilo tudi na sosedne dežele, v kojih prebivajo tudi Slovenci, tako v Štirski, Koroški in Primorski in ker v sami Kranjski je ogromna večina Slovencev, vsled tega je odločilo, da se ima slovenski poučevati.

Tako pa tudi g. poslanec Šuklje ni ostal dolžan Dežmanu. V prvo povedal mu je, da v Kranjskeji prebiva 447.366 Slovencev, pa le 29.392, večinoma talmi-Nemcev, on je popolnoma prepričan, da ako bi se te poslednje na tanko prerese-talo, bi se pravih Nemcev dobilo komaj en par tisučev, toraj na to malo številce se vendar ne sme ozir jemati ter radi tega pa prezirati celo ogromno maso naroda. Nadalje pravi g. profesor Šuklje, da kar se tiče učnih pripomočkov ter potrebnih tehničnih izrazov, ni v tem nijedne ovire, vsaj tudi tedaj, ko je šlo za slovenske srednje šole, se je enako od strani

nasprotnne stranke tarnalo, a klubu temu so se te osnovala, katere od prvega početka kaj dobro uspevajo.

Za nemški pouk je govoril še baron Žvegel. Ali ni ta ni Dežman nista mogla prepričati narodnih poslancev, da bi bilo prav Slovenke v zvečičalni nemščini poučevati. Zatoraj so vsi narodni poslanci glasovali za to, da bode v tej šoli učni jezik slovenski, kar je samo ob sebi umevno, popolnoma pravično.

Domače vesti.

Veselica političnega društva „Edinosti“ morala se je zopet odložiti na poznejši čas, kajti dne 7. t. m. priredi neko drugo takajšnje društvo na dvorišču velike kassarne javno tombolo v dobrodelno svrhu, katere se udeleži, kakor navadno, v mnogobrojnem številu tudi naše ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“ bode zatorej navadnim putem objavil, kdaj in kako se ima vršiti veselica.

Slovenskim starišem v Barkovljah. Naznanjamo vsem slovenskim rodoljubom, da se ne bode vršila v Barkovljah namerala veselica v proslavo 40letnega vladanja Nj. Veličanstva našega vladarja ob uže objavljenem času, kajti baš sedaj odpre se v Barkovljah nova šola in tudi I. italijanski razred na ljudske šole. O tej priliki povdarjamo, da je razglasilo društvo „pro Patria“, da podari dotičnim otrokom, ki so vpisani v italijansko šolo, o godu sv. Justa vsakemu par črevljev. Da se izbije klin s klinom, sklenilo je obrtno društvo v Barkovljah z podporo raznih rodoljubov, da se podari otrokom, kateri so vpisani v slovensko šolo v Barkovljah, vsakemu jeden par črevljev in kapico na god sv. Justa. — Kar zmorejo naši nasprotniki, zmorejo tudi vrli naši barkovljanski rodoljubi. — Žalostno za naše razmere je le to, da navadno roditelji ne gledajo na pravo vzgojo svoje dece, — temveč le na gmoten dobiček. Barkovljani; med vami je dovolj zavednih mož; zaka kaj ne poslušate njih dobrih nasvetov?

Nj. c. kr. Visokost cesarjevičina Štefanija vrnola se je dne 2. t. m. iz svojega potovanja v Miramar. Odpeljala se je od tod naravnost na Dunaj. Službenega vsprejema ni bilo na miramarskem kolodvoru, ker je Nj. Visokost odklonila službeni vsprejem.

O semnju vinske posode na Opčinah nam piše prijatelj: Kakor mnogim znano, odpravili so v Trstu semenj sv. Mihela in ga ustanovili na Opčinah. Dasi je bilo letos še malo znano o tem semnju, ker ni bil zadostno razglašen, vendar se je prav dobro obnesel. Prodalo se je mnogo razne posode, kakor bodnjevi, kadi, brent, škafovi, sit, rešet; skoraj vse kar si je bilo pripeljalo. Pogrešali smo le tako imenovane „drobne posode“, kakor golidie (moserjev), pip, cevki, smole in take kletarske drobnjave. Povpraševalo se je tudi po grozdnih mlinih.

Ker leže Opčine nekako v središči, kamor se stekajo razne ceste, je to prav primeren kraj za take semnje. To se je dejansko pokazalo uže letos. Zatorej opozorujemo slavno občinstvo na ta semenj, kateri je posebno zgornje okolici in bližnjemu vinorodnemu Krasu jako priročen. Prav tako primeren je tudi prodajalcem, našim kranjskim sosedom, ker Opčine leže na glavni veliki cesti, ter, med tem ko jim bode bližnje nego mesto Trst, prihranijo si kupci in prodajalci marsikoliko, kajti tu so prosti mitnine, colnine in vsakoršnih drugih stroškov.

Trgatev v Istri začela je uže zadnje dni meseca septembra. Kolikor doznamo iz posameznih krajev, so vinski pridelki tako bogati, kakor jih ni bilo uže mnogo let. Kleti so prenapolnjene, v Poreču nimajo niti prostorov niti posod za vino. Tudi v Vižnjani in v Oseri je vina v obilu. — Buje, Umag itd. imeli so posebno dobro leto, kajti tudi koruza se je dobro sponesla. Prav tako pridobili so dovolj mošta v Kopru, Izoli in Piranu, akoprav je napravila trtna uš v teh okrajih mnogo škode. — Srednja Istra ni tako srečna, kajti tamo je napravila toča mnogo škode. Vendar pa se nadejajo prilične letine v Vižnadi, Motovunu, Portolah in Grižnjanih.

Slov. pravnik. Št. 10. objavlja: 1. Neko-liko o pomenu § 371. k. p. r. 2. Razmerje med § 312. k. z. ter § 487. sled. k. z. 3. Črnogorski zakonik (konec). 4. Pravosodje: a) Daritna ali odplačilna pogodba. b) Morajo priti stranke osebno k inrotulovanji

pravdnih spisov? c) Kedaj je ločenje zapuščine od dedičevega premoženja dopustno? d) Ali gre zapuščino prisoditi, ne da bi se bili poprej izračunili dolžni deleži polnoletnih nujnih dedičev? e) Zveza med storičev in deležnikom po kazenskem zakonu. f) Poostrenje kazni v uporabo § 265. k. z. 5. Književnost. 6. Drobne vesti. —

Učiteljski tovariš. Štev. 19. prinaša: 1. Kako naj šola goji in vzbuja pri otrocih ljubezen do domovine in vdanost do presvitega vladarja? 2. Domača vzgoja. 3. Knjiga Slovenska. 4. Dr. Ivan Anton Scopoli. 5. Poročilo o pošiljatvah za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo Pedagoškiškega društva“ v Krškem. 6. Šolska letina. 7. Šolstvo na Kranjskem. 8. Dopisi. 9. Premene pri učiteljstvu. 10. Razpis učiteljskih služeb.

Poskušeno samobojstvo. 28letni kočijaž Ivan Germek, stanujoč v hiši št. 275 ulice Piccardi streljal je trikrat z revolverjem na-se. Dvakrat je pogrešil; v tretjič pa se je ranil tako hudo na desnej roki, da je obležal brez zavesti. Na streljanje so prihiteli sosedje, ter odpravili nesrečnega v bolnico. Ne ve se, kaj je doglano mladeniča do groznega sklepa.

Nezgoda. Gostilničar Delponte vozil se je v nedeljo 30. p. m. iz Trsta po navadnem parniku na svoj dom v Milje. Imel je seboj nabasano puško, katera se je po nesreči mej vožnjo sprožila. Kroglice zadele so nekega črevljarja iz Milj ter mu prizadele raznih ran na glavi in plečah. Ranjenega je sprejel občinski zdravnik v Miljah v svojo obkrbo.

Sodnijsko. 26letni seljak Anton Ser-gan je dobil 9 mesečni zapor zaradi hudodelstva težkega telesnega poškodovanja. — Natakak Gustav Luzzatto, kateri je prevaril služabnico Josipino Gojak s tem, da ji je odvzel pismo z 85 gl. v gotovem denarju da je odpošlje, ter oddal namesto tega brezvredno pismo, obsojen je na 5 mesečno ječo.

Javna zahvala.

Podpisane rodbine se najtopleje zahvaljujejo vsem sorodnikom in prijateljem za mnogobrojne dokaze sočutja o priliki smrti in pogreba naše nepozabne

Tončke,

posebno pa blagim sorodnikom in prijateljem za darovane vence. Bog plati!

Rodbine Požar-Barič.

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuje se najsrčneje vsem bratom „Sokolom“, kateri so ga počastili z svojo navzočnostjo v tako lepem številu o priliki njega odhoda iz Trsta, dalje vsem prijateljem in znancem na nepričakovanih dokazih ljubezni, posebno še gg. pevcem na navduševanju zbranih prijateljev. Čutim, da mi ostane dan mojega odhoda iz Trsta nepozabljiv. Toli-koga sočutstva ne zabim in zato kličem iz vsega srca: „Na svidenje!“

V Ljubljani 30. septbra. 1888.

Rudolf Turk.

Oglas.

V ulici Acquedotto štev. 4 odpre se nova trgovina z svežim sadjem, zelenjavo, Marijinem cvetjem, ribami za akvarije, konservami za hrano, kitajskim čajem, angleškimi biskoti, pravim jamajskim rumom in južnim vočjem po jako nizkih cenah ter se ob enem jamči za pristnost blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je poseben težak, ki dostavlja nakupljene stvari na stanovanje.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1887 f. 36,120.176-53
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 22,766.106-95
Glavnica za zavarovanje življenja od 31. decembra 1887. f. 105,482.651-38
Plačana povračila:
a) v letu 1887. f. 10,099.647-—
b) od začetka društva do 31. decembra 1887. f. 207,379.802-20
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobé v Trstu u uradu društva: Via della Stazione v lastne palači. 8-24

Subskripcija na kraljeve srbske državne srečke iz l. 1888.,

izdane na podlagi zakona dne 20. aprila (2. maja) 1888

z namenom, da se dobi denar za odkup tabačnega monopola in njega obrat, zavarovane na tabačni monopol.

PROSPEKT.

Z zakonom z dne 2. aprila (2. maja) 1888. je skupščina pooblastila srbsko vlado, da najame javno posojilo, dobavo potrebnih sredstev za odkup tabačnega monopola in njega obrat in se zavaruje to posojilo na tobačni monopol. — Izvrševanje ta zakon, izdala je kraljeva srbska vlada premijsko posojilo v nominalni vrednosti 10.000.000 dinarjev (frankov) v zlatu, razdeljeno v milijon premijskih obligacij po 10 dinarjev v zlatu, v 10 serijah po 100 števil. — Po pridejanem žrebalnem in poplačevalnem načrtu bode vsako leto trikrat žrebanje v dobitke, hkratu pa tri žrebanja za poplačevanje. — Pri žrebanju dobitkov izžrebali se bodo glavni dobitki po 300.000, 250.000, 200.000, 150.000, 100.000, 75.000 dinarjev v zlatu ter mnogobrojno stranski dobitkov. — Po poplačevalnih žrebanjih poplačali se bodo v 65 letih vse titre, in sicer v znesku, znašajočemu najmanj 12 1/2 dinarjev v zlatu in polagano rastočemu do 40 dinarjev v zlatu. — Vsaka srečka ima premijski kupon. Pri na amortizaciji izžrebanih srečkah z najmanjšim zneskom 12 1/2—40 dinarjev v zlatu vrne se premijski kupon poplačane srečke in lastnik njegov igra še pri daljšem žrebanju dobitkov. — Na drugi strani se pri žrebanju dobitkov odkupijo le premijski kuponi dotičnih srečk; srečka pa ostane še nadalje tako dolgo lastnina onega, ki jo ima da se izžreba na amortizaciji in posebej poplača z najmanjšim zneskom od 12 1/2—40 dinarjev v zlatu. — Prvo žrebanje bode 2. januarja 1889 st. st. — Da zagotovi svojo plačevalno dolžnost glede vseh po načrtih zapalnih premijskih in poplačevalnih dolžnostij, je kraljeva srbska vlada v zvezi in po določbah gori omenjenega zakona z dne 20. aprila (2. maja) 1888 zastavila dohodke iz tobačnega monopola in zaukazala dne 25. junija (7. julija) 1888 ustanovitveni blagajni tobačno posojilo, da odposlje potrebne zneske naravnost izplačevalnici. — Premije se bodo izplačevale in poplačevale srečke v Belem gradu, Nišu, Pirotu, Smederiju, na Dunaju, v Budimpešti in v drugih krajih v inozemstvu pri zavodih, katere zaznamnja blagajna v sporazumljenji z vlado 4 tedne po žrebanju. — Lastnik srečke si sam lahko izbere, pri kateri izplačevalnici mu se srečka izplača. — Žrebanja se vrše določene dneve v Belem gradu v prostorih kraljevega srbskega finančnega ministerstva v prisotnosti odposlancev vlade in blagajne tobačnega posojila. — Izplačevanje premij in amortizacijskih zneskov je prosto vsacih pristojbin in drugih davkov in se izvrši brez vsacih utrgljev.

BELIGRAD, v septembru 1888.

KRALJEVA SRBSKA VLADA.

Finančni minister: M. Rakitch, m. p.

Dunajsko bančno društvo predpolaga v javno subskripcijo sledečih 1.000.000 komadov kralj. srbskih državnih srečk iz leta 1888., ki se razpečavajo po gorenjem prospektu

v petek dne 5. in v soboto dne 6. oktobra 1888.

pod sledečimi pogoji in v navadnih uradnih urah:

1. Subskripcijska cena je določena za Avstro-Ogorsko gld. 6.50 (šest goldinarjev 50 kr.) avstr. velj.
2. Pri subskripciji se položi za vsako naročeno srečko gld. 2.50 (dva goldinarja 50 kr.) avstr. velj. v gotovini, kateri se vzamejo v račun, kadar se prevzamejo na oglašila pripadajoče srečke.
3. Subskripcija vrši se

v Trstu pri filijalki anglo-avstrijske banke

in v vseh glavnejših mestih Avstre-Ogorske.

4. Razpečevalnica si pridržuje pravico, da sme zmanjšati kakor se jej zdi vsako subskripcijo.
5. Prideljeni komadi dobé se od 15. do uštevši 25. oktobra t. l. pri spečevalnici pri kateri se je za nje oglašila.
6. Subskripcijska oglašila vrše se na nalašé za to odločenih formularih, katere daó razpečevalnica zastoj. Vsak subskribent dobi proti oddaji tega oglasila in naplačilu v točki 2. omenjenih gld. 2.50 avstr. velj. vsak komad potrdilo, napravljeno od dotične razpečevalnice, pri kateri po dovršeni razdelitvi do 25. oktobra proti doplačilu ostalega zneska dobe subskribenti efektivne srečke.

DUNAJ, v septembru 1888.

Dunajsko bančno društvo.

Premijsko posojilo kraljeve srbske vlade

ze deset milijonov dinarjev (frankov) v zlatu, razdeljeno v jeden milijon premijskih obligacij po 10 dinarjev (frankov) (deset tisočij serij po sto števil), izdano na podlagi zakona z dne 20. aprila (2. maja) 1888.

Načrt žrebanja.

2. januarja 1889.			2. maja 1889.			1. septembra 1889.			2. januarja 1893-95.			1. maja 1893-95.			1. septembra 1893-95.			2. januarja 1919-28.			2. maja 1919-28.			1. septembra 1919-28.		
1	100000	1	200000	1	100000	1	100000	1	100000	1	40000	1	75000	1	100000	1	20000	1	75000	1	100000	1	20000	1	75000	
1	10000	1	20000	1	10000	1	10000	1	10000	1	1000	1	1000	1	1000	1	2000	1	1000	1	2000	1	1000	1	2000	
10 à 500	5000	5 à 500	2500	5 à 500	2500	10 à 100	1000	10 à 50	500	10 à 500	500	10 à 500	500	10 à 500	500	10 à 100	1000	10 à 100	1000	10 à 100	1000	10 à 100	1000	10 à 100	1000	
20 à 100	2000	10 à 100	1000	10 à 100	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	5 à 100	500	5 à 100	500	5 à 100	500	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	
100 à 50	5000	10 à 50	500	10 à 50	500	20 à 50	1000	20 à 50	1000	15 à 50	750	15 à 50	750	15 à 50	750	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	20 à 50	1000	
132	122000	28	211000	28	11000	28	103000	28	43000	28	78000	28	103000	28	83000	28	78000	28	103000	28	83000	28	78000	28	103000	

Načrt poplačevanja.

2. januv.		1. maja		1. sept.		2. januv.		1. maja		1. sept.		2. januv.		1. maja		1. sept.				
Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.	Srečk à frk.			
1889—1898	1200	12.50	1200	12.50	1200	12.50	1927—1928	7000	18.—	7000	18.—	7000	18.—	1947	8000	25.—	8000	25.—	8000	25.—
1899—1908	1500	13.—	1500	13.—	1500	13.—	1929—1933	7000	19.—	7000	19.—	7000	19.—	1948	9000	26.—	9000	26.—	9000	26.—
1909—1918	2000	13.50	2000	13.50	2000	13.50	1934—1938	7000	20.—	7000	20.—	7000	20.—	1949	10000	28.—	10000	28.—	10000	28.—
1919—1920	3000	14.—	3000	14.—	3000	14.—	1939—1943	7000	21.—	7000	21.—	7000	21.—	1950	15000	30.—	15000	30.—	15000	30.—
1921—1922	4000	15.—	4000	15.—	4000	15.—	1944	7000	22.—	7000	22.—	7000	22.—	1951	20000	33.—	20000	33.—	20000	33.—
1923—1924	5000	16.—	5000	16.—	5000	16.—	1945	7000	23.—	7000	23.—	7000	23.—	1952	22000	35.—	22000	35.—	22000	35.—
1925—1926	6000	17.—	6000	17.—	6000	17.—	1946	8000	24.—	8000	24.—	8000	24.—	1953	25000	37.—	25000	37.—	25000	37.—

Rajžev skrob (štirka)

tovarne na Reki

(z boletu in brez nje)

zagotovljen, prost vseh tujih snovij, zaradi tega se lahko upotreblja brez strahu v hranilno sredstvo. Kar se tiče kakovosti kakor tudi cene, ne boji se nobene konkurence, o čemer se lahko prepriča vsak, ako kupi z malimi novca malo škatljico.

Dobiva se v zalogi via Carintia N. 22 v Trsti

in pri Ferd. Cumar, Via Cavana — Peter Grassl, Via Economo 5 — M. Gregorich, Via Riborgo 2 — G. Godnig, Piazza Barriera — A. Godnig, Via Barriera vecchia 31 — Q. Hellriegel, Via Sette fontane — G. A. Ongaro, Piazza Squero vecchio — A. Maccarri e C., Via Malcanton 1 — A. Maldini Via San Sebastiano 1 — V. Millonig, Via Gheda N. 4 — Antonio Papatotti, Via Sant' Antonio 4 — G. Paternost, Via Bastione 2 — Tauer e Pirich Via Stadion — A. Scioldi, Via Barriera 3 — G. Sguezi, Via Barriera 17 — F. Tranquillini Prodajalnica — E. Trevisini, Via Acquedotto i Via Caserma — B. Urizio, Via Acquedotto — V. Visnovich, Via Solitario 21 — A. Zelen, Via della Caserma 1.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živilarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gld., za 99. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gld. Naročniki, ki ostopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega tetnika.

„Vrtnar“

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. »Vrtnarja« dobe naročniki »Kmetovalca« zastoj.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 sold do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—11. ure zjutraj. Obresti na knjižice. 4 1/2 %
Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej. Ekomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 3 1/2 %
Posojuje na državne papirje avstro-ogorske do 1000 gld. po 5 %
višje zneske v tekočem računu po 4 1/2 %
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 1. oktobra 1887. 2—24

Gorsko maslo, 1 kg. 85 kr.
" " 5 " franko 4 f. 25 kr.
Namizno " 1 " 95 "
Ovčji sir 60 "
" " 5 " franko 3 f. 10 "
Radgorski sir od piva 50 kom. 90 "

Pošilja po poštarskem povzetju trgovina

F. R. HEGRAT

Frenštát pod Radhoštem Moravska.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " " " 2 1/4 %
30- " " " 3 %
Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 20. februarja, 20. aprila, in 20. julija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd — brez strokov

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1 % provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoju po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2 % letnih obrestih do 1000 gld., za vsake svote po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 2. marca 1888.

484-16

Tiskarna Dolenc v Trstu.